

Un stat membru poate exclude de la beneficiul anumitor prestații sociale, de tip necontributiv, cetățeni ai Uniunii care vin în acest stat membru pentru a găsi un loc de muncă

Străinii care sosesc în Germania pentru a obține un ajutor social sau al căror drept de ședere nu este justificat decât de căutarea unui loc de muncă sunt excluși de la beneficiul prestațiilor asigurării de bază germane („Grundsicherung”)¹. În Hotărârea Dano², Curtea de Justiție a constatat recent că o astfel de excludere este legitimă pentru resortisanții unui stat membru care sosesc pe teritoriul unui alt stat membru fără intenția de a găsi un loc de muncă.

În prezenta cauză, Curtea Federală pentru Contencios Social (Bundessozialgericht, Germania) urmărește să afle dacă o astfel de excludere este legitimă și în privința cetățenilor Uniunii care au intrat pe teritoriul unui stat membru gazdă pentru a căuta un loc de muncă și au lucrat deja în acest stat membru pentru o anumită perioadă, în condițiile în care aceste prestații sunt garantate resortisanților statului membru gazdă care se află în aceeași situație.

Această întrebare se ridică în cadrul unui litigiu între Jobcenter Berlin Neukölln, pe de o parte, și patru resortisanți suedezi: doamna Alimanovic, născută în Bosnia, și cei trei copii ai săi, Sonita, Valentina și Valentino, născuți în Germania în 1994, 1998 și, respectiv, 1999, pe de altă parte. În cursul anului 1999, familia Alimanovic a plecat din Germania în Suedia și s-a întors în luna iunie a anului 2010. După întoarcerea lor, Nazifa Alimanovic și fiica sa cea mare, Sonita, au ocupat, până în luna mai 2011, mai multe locuri de muncă de scurtă durată sau au obținut numai oportunități de muncă de mai puțin de un an. Ulterior, ele nu au mai exercitat activități profesionale. În perioada 1 decembrie 2011-31 mai 2012, familiei Alimanovic i-au fost acordate prestații ale asigurării de bază, și anume, pe de o parte, pentru Nazifa Alimanovic și fiica sa Sonita alocații de subzistență pentru șomerii de lungă durată („Arbeitslosengeld II”) și, pe de altă parte, pentru copiii Valentina și Valentino alocații sociale pentru beneficiarii inapți de muncă. În 2012, autoritatea competentă (Jobcenter Berlin Neukölln) a încetat plata acestor prestații, considerând că doamna Alimanovic și fiica sa mai mare erau excluse de la beneficiul alocațiilor în discuție în calitate de străini aflați în căutarea unui loc de muncă al căror drept de ședere era justificat numai prin căutarea unui loc de muncă. În consecință, această autoritate a exclus și pe ceilalți copii de la beneficiul alocațiilor respective.

Ca răspuns la întrebările adresate de instanța germană, Curtea statuează, prin hotărârea pronunțată azi, că faptul de a refuza cetățenilor Uniunii al căror drept de ședere pe teritoriul unui stat membru gazdă este justificat numai prin căutarea unui loc de muncă beneficiul anumitor „prestații speciale în numerar de tip necontributiv”³, care constituie totodată o „prestație de asistență socială”⁴, **nu este contrar principiului egalității de tratament**⁵.

¹ Aceste prestații vizează în special să asigure subzistența beneficiarilor.

² Hotărârea Curții din 11 noiembrie 2014, Dano ([C-333/13](#)), a se vedea de asemenea comunicatul de presă [nr. 146/14](#).

³ Aceste prestații sunt definite de Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO L 166, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 82, și rectificare în JO 2004, L 200, p. 1), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 1244/2010 al Comisiei din 9 decembrie 2010 (JO L 338, p. 35). În ceea ce privește Germania, regulamentul menționat citează între altele prestațiile

Curtea constată că prestațiile în discuție urmăresc garantarea mijloacelor de existență persoanelor care nu își pot asigura subzistența și că fac obiectul unei finanțări necontributive prin impozit, chiar dacă fac parte dintr-un regim care prevede și prestații care urmăresc să faciliteze căutarea unui loc de muncă. Aceasta subliniază că, precum în cauza Dano, aceste prestații trebuie considerate „prestații de asistență socială”.

În această privință, Curtea amintește că, pentru a avea acces la prestații de asistență socială precum cele în discuție în litigiul principal, un cetățean al Uniunii nu poate pretinde o egalitate de tratament cu resortisanții statului membru gazdă decât dacă șederea sa pe teritoriul statului membru gazdă respectă condițiile Directivei „cetățenii Uniunii”⁶.

În ceea ce privește persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă precum cele din speță, Curtea constată că există două posibilități pentru a le conferi un drept de ședere:

Dacă un cetățean al Uniunii care a beneficiat de un drept de ședere în calitate de lucrător se află în **șomaj involuntar după ce a lucrat o perioadă mai scurtă de un an** și dacă s-a înregistrat ca **persoană care caută de lucru** la serviciul competent de ocupare a forței de muncă, **statutul de lucrător și dreptul de ședere sunt menținute pentru o perioadă de cel puțin șase luni**. În această perioadă, acesta se poate prevala de principiul egalității de tratament și are dreptul la prestații de asistență socială.

În cazul în care un cetățean al Uniunii **nu a lucrat încă** în statul membru gazdă sau **perioada de șase luni a expirat**, o persoană care caută un loc de muncă nu poate fi expulzată din statul membru respectiv atât timp cât poate dovedi că este în continuare în căutarea unui loc de muncă și că are șanse reale de a fi angajată. În acest caz, **statul membru gazdă poate totuși să refuze orice prestație de asistență socială**.

În sfârșit, Curtea amintește că, atunci când un stat intenționează să adopte o măsură de expulzare sau să constate că o persoană constituie o sarcină excesivă pentru sistemul său de asistență socială în cadrul șederii sale, trebuie să se ia în considerare situația individuală a persoanei vizate⁷. Totuși, Curtea subliniază că, o asemenea **examinare individuală nu se impune** totuși într-un caz precum cel din cauza principală, deoarece **sistemul gradual de menținere a statutului de lucrător** prevăzut în Directiva „cetățenii Uniunii” (sistem care urmărește securizarea dreptului de ședere și a accesului la prestații sociale) **ia în considerare el însuși** diferiți factori care caracterizează **situația individuală** a solicitantului unei prestații sociale. În plus, Curtea precizează că problema dacă acordarea unor prestații sociale reprezintă o „sarcină excesivă” pentru un stat membru se apreciază după acumularea tuturor cererilor individuale adresate.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

care vizează să garanteze mijloacele de subzistență în temeiul asigurării de bază pentru persoanele care caută un loc de muncă. Curtea Federală pentru Contencios Social a calificat prestațiile în discuție drept „prestații speciale în numerar de tip necontributiv”.

⁴ În sensul Directivei „cetățenii Uniunii” (Directiva 2004/38/CE).

⁵ Acest principiu este consacrat în tratatele Uniunii și reglementat la articolul 4 din Regulamentul nr. 883/2004 și la articolul 24 din Directiva 2004/38.

⁶ Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO L 158, p. 77, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56, și rectificări în JO 2004, L 229, p. 35, și în JO 2005, L 197, p. 34).

⁷ Hotărârea Curții din 19 septembrie 2013, Brey ([C-140/12](#)).

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106